

Sygn. akt II UK 208/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku M. L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 września 2013 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 listopada 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddziału w G. na rzecz M. L. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 lutego 2012 r., którym zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 3 października 2011 r. i przyznano M. L. prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku. Sądy *meriti* przyjęły wskazane przez ubezpieczonego okresy wykonywania pracy za granicą za okresy pracy w szczególnych warunkach na podstawie umów o pracę zawartych bezpośrednio z pracodawcami zagranicznymi (art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) z tytułu których dobrowolnie opłacane były w Polsce składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Skarga kasacyjna organu rentowego, obejmująca wyrok Sądu drugiej instancji w całości, została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego – art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1589 ze zm.) przez przyjęcie, że ubezpieczony był pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach oraz § 1 – 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez uznanie, że wykazał 15 lat stażu pracy w szczególnych warunkach.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej dorozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości przy ich stosowaniu w praktyce przez rozstrzygnięcie, czy w świetle art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych możliwe jest zaliczanie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów, za które ubezpieczony opłacał składki na dobrowolne ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia na statkach zagranicznych armatorów, biorąc pod uwagę treść § 2 - 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Skarżący podniósł ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż stanowisko zaprezentowane przez Sądy obydwu instancji w istotny sposób narusza przywołane na wstępie podstawy prawne oraz jest naruszeniem zasady równego traktowania ubezpieczonych przy spełnieniu warunków do nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń emerytalnych i rentowych, ponieważ określona grupa ubezpieczonych jest zwolniona z przedstawiania przy wniosku o emeryturę świadectwa pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami lub udokumentowania tej pracy za pomocą dowodów zastępczych przewidzianych postępowaniem w sprawie wniosków emerytalno-rentowych. Zdaniem pozwanego,

jest to sprzeczne także z zasadami sprawiedliwości społecznej i zaprzecza konstytucyjnej zasadzie państwa prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Oczywiste jest, że zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) musi być istotne w tym sensie, że wymaga rozstrzygnięcia, którego dotychczas w judykaturze Sądu Najwyższego nie dokonano. Analiza zagadnienia przedstawionego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ujawnia, że kwestia tam poruszona została już bez rozbieżności rozstrzygnięta. Sąd Najwyższy wyraził już pogląd, że charakter świadczenia pracy "członka załogi statku morskiego", a ściślej fakty ją wyznaczające, są w istocie powszechnie znane, a więc w zasadzie nie wymagają dowodu (art. 228 § 1 k.p.c.). Jest to praca podporządkowana i wykonywana odpłatnie, mająca wobec tego cechy pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., II UKN 500/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 258, z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 162/09, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 286/09, OSNP 2011 nr 17-18, poz. 237, z dnia 27 kwietnia 2010 r., II UK 328/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 261 oraz z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 5/10, niepublikowany oraz z dnia 25 czerwca 2010 r. II UK 76/10, niepublikowany). Wymienione orzeczenia wystarczająco usuwają ewentualną rozbieżność, która mogłaby powstać w orzecznictwie sądów powszechnych w przyszłości.

Należy także podnieść, że równoczesne powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi nie wspiera wniosku o przyjęcie jej rozpoznania, gdyż ujawnia, że nie dostrzegł on, iż przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się. Choć więc nie jest wyłączone równoczesne powołanie się na więcej

niż jedną z przesłanek ocenianych w ramach przedsądu jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, to jednak oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jednocześnie na twierdzeniu, że ta sama okoliczność stanowi istotne zagadnienie prawne oraz uzasadnia skargę w sposób oczywisty, jest wewnętrznie sprzeczne. Skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, iż konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygając na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.